

TEKST 209: Matthew Paris: Om khorezmianernes massakre på de kristne i Jerusalem, 1244

5 *I 1244 hyrede det ægyptiske ayubide-dynasti det tyrkiske folkeslag, khorezmianerne, mod deres fjender i Syrien og Palæstina – herunder kongeriget Jerusalem. Khorezmianerne trængte frem fra det nordlige Irak og erobrede 11. juli 1244 Jerusalem. Erobringen og massakren blev beskrevet af patriarken af Jerusalem, Robert, i et brev, som blev gengivet af den engelske munk og historieskriver Matthew Paris (ca. 1200-1259) i dennes værk *Chronica Maiora*.*

10 Idet de stolede på hjælp fra As-Salih Ayub, sultanen af Cairo,¹ marcherede khorezmianerne med deres koner og familier og tusindvis af bevæbnede ryttere ind i Det Hellige Land, Herrens arv, som sultanen siges at have skænket dem. Deres ankomst var så pludselig, at hverken vi eller vores naboer kunne have forudset det, så de mødte ingen modstand, da de fra Safed og Tiberias drog ind i provinsen Jerusalem. Men selvom vi udviste omsorg og anstrengte os for at
15 genoprette Det Hellige Land – uroligt som det var blevet med disse nye fjender – til dets tidligere fred og ro, var de kristne styrker ikke stærke nok til at uddrive disse khorezmianere, og de besatte hele landet fra Latrun, der er tæt på Jerusalem, til Gaza.

Efter fælles aftale indkaldte vi til de kristnes undsætning udover lederne af de religiøse ordner, det vil sige Tempelridderordenen og Johanniterordenen, lederen af Den Tyske Orden og rigets adel også as-Salil Ismail og al-Mansur Ibrahim, sultanerne Damaskus og Homs, der gennem en traktat var allieret med de kristne og som havde særlige udeståender med khorezmianerne. As-Salil Ismail og al-Mansur Ibrahim var traktatsligt bundet til at forsvare de kristnes territorium mod alle andre saracenerne. De havde trofast lovet og svoret at komme os til hjælp, men deres hjælp var meget forsinket, og mens de kristne, der var meget få i antal, tøvede med
25 at gå alene mod hedningene, begyndte disse samme khorezmianere at foretage hyppige angreb ind mod Jerusalem by, der nærmest var ubefæstet.

De kristne, der var i byen, frygtede angribernes brutalitet, og mere end seks tusinde af dem samlede sig for at flygte til de kristnes lande. Efter de kun havde efterladt få folk bag sig i byen, begyndte de deres rejse gennem bjergene med hele deres familier og ejendele, idet de stolede
30 på traktaten, som de havde indgået med An-Nasir, hersker af Transjordanien² og med saracenerne i disse bjerge. Men saracenerne angreb dem, dræbte nogle af dem på grusom vis med sværdet, gjorde andre til ynkelige fanger og udbød kristne af begge køn, endda nonner, til salg til de andre saracenerne. Nogle af dem, der undslap og drog ned mod sletten ved Ramla blev angrebet og massakreret af khorezmianerne, således at af hele den store skare [på 6000], forblev næppe mere end tre hundrede overlevende mere eller mindre i live.

Omsider drog disse hedninge [khorezmianerne] ind i Jerusalem den 11. juli 1244 og opsprættede foran selve [Kristi] grav brutalt maven på alle de kristne, der var forblevet [i byen] og trukket sig tilbage til Den Hellige Gravs kirke. Og, idet de skar hovedet af præsterne, som afholdt messe ved altrene, erklærede de sammen: "Her udgyder vi kristne menneskers blod, hvor
40 de udgød vin til ære for deres Gud, som de siger, blev hængt her."

¹ *As-Salih Ayub*: Hersker af Ægypten 1240 til 1249

² An-Nasir Dawud (1206–1261) var emir af Kerak (Jordan-området) 1229–1248 og skiftede ofte side under krigen mellem regionens magthavere.

Desuden er jeg nødt til at med sorg og suk at berette, hvordan de lagde ugudelige hænder på graven og besudlede den på mange måder, idet de helt ødelagde marmormuren, der omgav den, og vanhelligede Golgata-bjerget, hvor Kristus blev korsfæstet, samt hele kirken med al den ondskab, der var i dem. De bortførte de skulpturelle søjler, som var placeret foran Herrens grav, idet de tog dem med sig til den onde Muhammeds grav som et sejrssymbol og en fornærmelse mod de kristne. Og de hærgede gravmælerne for de velsignede konger [af Jerusalem], der var begravet i samme kirke, og de spredte deres knogler som en hån mod de kristne. I deres ugudelighed overgik de alle saracenerne, der trods hyppige besættelser af de kristne lande, altid opretholdt de hellige steder efter deres bedste evne.³

5

10

J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene - Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

15 Patriarken Robert hos Matthew Paris *Chronica Maiora*. Her efter E. Hallam (red.): *Chronicles of the Crusades. Eye-Witness Accounts of the Wars between Christianity and Islam*. London (1989) s.264f.

³ Dette er ikke korrekt. Ødelæggelse og vanhelligelse af hellige genstande, klostre og kirker var hyppige under de muslimske erobringer i regionen, f.eks. under de tidligste erobringer (tekst 49, 50, 51, 52, 58, 59 desuden tekst 151), under efterfølgende forfølgelser (se bl.a. tekst 66, 71, 92, 98, 100), under tyrkernes erobringer (tekst 126, 128) og under Saladins krigstogter (tekst 196, 199, 202). Gravkirken (Opstandelseskirken) var da også blevet angrebet og ødelagt tidligere (tekst 110, 114-116).